

Rada
Európskej únie

V Bruseli 9. decembra 2022
(OR. en)

15869/22

COPEN 439
CRIMORG 179
ENFOPOL 635
ENV 1280
JAI 1653
CATS 73

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závěrečná nadvazující správa o 8. kole vzájemných hodnocení s názvom „Praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti predchádzania a boja proti trestným činom proti životnému prostrediu“

**Záverečná nadväzujúca správa o 8. kole vzájomných hodnotení s názvom
„Praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti
predchádzania a boja proti trestným činom proti životnému prostrediu“**

Obsah

1. ÚVOD 4

2. OPATRENIA PRIJATÉ V NADVÄZNOSTI NA SPRÁVY 6

2.1 Všeobecná analýza 6

2.2 Analýza podľa tém 6

2.2.1 Posilňovanie spolupráce medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi 7

2.2.2 Zlepšenie odbornej prípravy v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu 7

2.2.3 Špecializácia príslušných orgánov 8

2.2.4 Štatistika 9

2.2.5 Posilnenie rozpočtu a personálu určeného na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu 10

2.2.6 Posilnenie strategického prístupu k boju proti trestným činom proti životnému prostrediu 10

2.2.7 Posilnenie spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom 11

2.2.8 Iné témy 11

3. ZÁVER 13

1. ÚVOD

Po prijatí jednotnej akcie z 5. decembra 1997¹ (ďalej len „jednotná akcia“) bol ustanovený mechanizmus pre hodnotenie uplatňovania a plnenia medzinárodných záväzkov v boji proti organizovanej trestnej činnosti na vnútroštátnej úrovni. Pracovná skupina pre všeobecné záležitosti vrátane hodnotenia (GENVAL) rozhodla 14. decembra 2016 v súlade s článkom 2 jednotnej akcie, že ôsme kolo vzájomných hodnotení by sa malo zamerať na praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti predchádzania environmentálnej trestnej činnosti a boja proti nej².

Pracovná skupina GENVAL na svojom zasadnutí 5. mája 2017 schválila dotazník³ pre ôsme kolo vzájomných hodnotení, ako aj postupnosť návštev týkajúcich sa vzájomného hodnotenia⁴.

Proces hodnotenia prebiehal od septembra 2017 do marca 2019 podľa modelu, ktorý bol v súlade s modelom z predchádzajúcich kôl hodnotení. Na tento účel bola po každej hodnotiacej návšteve vypracovaná správa, v ktorej sa uvádza vecný opis príslušných organizačných štruktúr a právnych postupov hodnoteného členského štátu. V príslušných správach o jednotlivých krajinách sa identifikovali aj oblasti, ktoré si vyžadujú zlepšenie, ako aj oblasti osvedčených postupov a odporúčania, ktoré hodnotiaci tím považoval za vhodné v záujme ďalšieho zefektívnenia a zlepšenia boja proti trestným činom proti životnému prostrediu na úrovni EÚ. Záverečnú správu o ôsmom kole vzájomných hodnotení⁵ s odporúčaniami prijala Rada 2. – 3. decembra 2019.

¹ Jednotná akcia z 5. decembra 1997 (97/827/SVV), Ú. v. ES L 344, 15.12.1997, s. 7 – 9.

² ST 15196/16.

³ ST 7752/17 REV1.

⁴ ST 7834/17 REV1.

⁵ ST 14852/19.

Každý členský štát musel po uplynutí 18 mesiacov predložiť nadväzujúcu správu o vykonávaní odporúčaní, ktoré mu boli adresované v príslušných správach o jednotlivých krajinách.

Generálnemu sekretariátu Rady boli doručené nadväzujúce správy od všetkých členských štátov.

Na zasadnutí pracovnej skupiny COPEN 7. marca 2022 bolo predložených sedem nadväzujúcich správ⁶.

Na zasadnutí pracovnej skupiny COPEN 15. júla 2022 a na zasadnutí pracovnej skupiny pre presadzovanie práva 20. júla 2022 vyzvalo predsedníctvo delegácie, ktoré si výslovne želali, aby sa ich nadväzujúca správa o 8. kole hodnotenia predložila na nadchádzajúcom zasadnutí pracovnej skupiny pre presadzovanie práva/pracovnej skupiny COPEN pred predložením záverečnej nadväzujúcej správy, aby o tom náležite informovali predsedníctvo a Generálny sekretariát Rady⁷. Želanie predložiť svoju nadväzujúcu správu vyjadril jeden členský štát.⁸

Generálny sekretariát Rady v mene predsedníctva dôkladne analyzoval informácie, ktoré v súvislosti s vykonávaním odporúčaní poskytli členské štáty. Treba zdôrazniť, že viacero odporúčaní sa týka jedinečného usporiadania príslušných členských štátov, a preto tieto odporúčania nie sú úplne rovnaké. Spoločné menovatele však umožňovali kategorizáciu, čo umožnilo ďalej uvedenú podrobnú analýzu.

⁶ Diskutovalo sa o týchto nadväzujúcich správach: Švédsko (ST 9882/19), Holandsko (ST 8951/20), Slovensko (ST 5792/20), Nemecko (ST 9639/20), Belgicko (ST 7669/1/20 REV 1), Česká republika (ST 8952/2/20 REV 2) a Portugalsko (ST 5769/1/21 REV 1).

⁷ WK 9127/22.

⁸ Záujem o predloženie svojej nadväzujúcej správy vyjadrilo Chorvátsko (ST 5446/22), k čomu dôjde na nasledujúcom spoločnom zasadnutí pracovnej skupiny pre presadzovanie práva/pracovnej skupiny COPEN.

2. OPATRENIA PRIJATÉ V NADVÄZNOSTI NA SPRÁVY

2.1. Všeobecná analýza

Všetky členské štáty zaslali Generálnemu sekretariátu Rady svoju nadväzujúcu správu.

Z 334 odporúčaní, ktoré boli adresované členským štátom, ktoré predložili svoje nadväzujúce správy:

- 205 odporúčaní sa vykonalo (čo predstavuje 61 % z celkového počtu),
- 77 odporúčaní sa čiastočne vykonalo alebo sa vykonáva (čo predstavuje 23 % z celkového počtu),
- 52 odporúčaní sa nevykonalo (čo predstavuje 16 % z celkového počtu).

Z týchto číselných údajov vyplýva, že členské štáty sa vo všeobecnosti odporúčaniami odborníkov riadili. Ak sa vykonané odporúčania pripočítajú k odporúčaniam, ktoré sa vykonali čiastočne alebo sa vykonávajú, predstavuje miera plnenia 84 % z celkového počtu. Vzhľadom na to, že v prípade niektorých odporúčaní môže byť nadväzujúce obdobie 18 mesiacov krátke, najmä v prípade legislatívnych zmien, túto mieru plnenia možno očakávať.

2.2. Analýza podľa tém

Odporúčania hodnotiacich tímov pre členské štáty sa členia podľa tém. Najdôležitejšie témy s najvyšším počtom odporúčaní sú zvýraznené nižšie.

2.2.1. Posilňovanie spolupráce medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi

Otázka, ktorej hodnotiace tímy venovali najväčšiu pozornosť, bola spolupráca medzi príslušnými orgánmi v boji proti trestným činom proti životnému prostrediu. V tejto oblasti predložili experti 53 odporúčaní, čo predstavuje takmer 16 % z celkového počtu odporúčaní pre členské štáty. Experti teda považujú spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi za jednu z najdôležitejších priorít. Je to úplne pochopiteľné v oblasti, do ktorej je zapojených niekoľko zainteresovaných strán.

Z týchto 53 odporúčaní:

- 40 odporúčaní sa vykonalo (75 % z celkového počtu),
- 9 odporúčaní sa vykonalo čiastočne alebo sa vykonáva (17 % z celkového počtu) a
- 4 odporúčania sa nevykonali (8 % z celkového počtu).

Z týchto číselných údajov vyplýva, že členské štáty sa odporúčaniami odborníkov riadili. Spomedzi rôznych úspechov uvedených v nadväzujúcich správach by sa mohlo spomenúť zriadenie národnej pracovnej skupiny pre environmentálnu bezpečnosť (NEST), podpísanie dohôd medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, určenie kontaktných miest, vytvorenie prierezových pracovných skupín alebo prístup k rôznym databázam.

Ťažkosti spojené s nedostatočným vykonávaním odporúčaní v tejto oblasti vyplývajú z ústavných alebo legislatívnych problémov.

2.2.2. Zlepšenie odbornej prípravy v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu

Odborná príprava bola druhou témou, ktorá viedla odborníkov k vypracovaniu odporúčaní. V tejto oblasti bolo členským štátom adresovaných 40 odporúčaní, čo predstavuje 12 % celkového počtu odporúčaní. Odborníci jednoznačne zistili, že existuje priestor na zlepšenie úrovne znalostí rôznych zainteresovaných strán v boji proti trestným činom proti životnému prostrediu.

Zo 40 odporúčaní:

- 33 odporúčaní sa vykonalo (83 % z celkového počtu),
- 3 odporúčania sa čiastočne vykonali alebo sa vykonávajú (7 % z celkového počtu) a
- 4 odporúčania sa nevykonali (10 % z celkového počtu).

Z nadväzujúcich správ vyplýva, že členské štáty vynaložili skutočné úsilie na to, aby sa riadili odporúčaniami týkajúcimi sa odbornej prípravy. Vypracovali nové kurzy odbornej prípravy (vrátane elektronickej odbornej prípravy) pre príslušné orgány. Okrem toho sa zorganizovali semináre a spoločné školenia pre rôzne príslušné orgány.

Z týchto číselných údajov vyplýva, že sa členské štáty uberajú správnym smerom, aby zlepšili znalosti všetkých príslušných zainteresovaných strán, a mali by vo svojom úsilí pokračovať. V dôsledku pandémie alebo nezávislosti súdnictva však niektoré členské štáty neboli schopné odporúčania vykonať.

2.2.3. Špecializácia príslušných orgánov

Treťou oblasťou, v ktorej sú potrebné zlepšenia, ktorú experti zdôraznili, je špecializácia príslušných orgánov. S touto témou sa spájalo 30 odporúčaní, čo predstavuje takmer 9 % z celkového počtu odporúčaní.

Z týchto 30 odporúčaní:

- 16 odporúčaní sa vykonalo (53 % z celkového počtu),
- 9 odporúčaní sa vykonalo čiastočne alebo sa vykonáva (20 % z celkového počtu) a
- 5 odporúčaní sa nevykonalo (17 % z celkového počtu).

Vykonala sa viac ako polovica odporúčaní a členské štáty vytvorili vnútroštátne siete v niektorých príslušných orgánoch a v rámci špecializovaných prokurátorov alebo policajtov/vyšetrovateľov.

Zdá sa však, že členské štáty mali ťažkosti pri upresnení špecializácie príslušných orgánov. Zdá sa, že hlavným dôvodom je skutočnosť, že na zriadenie špecializovaných jednotiek, najmä v rámci polície, je potrebný čas. Členské štáty tiež zdôraznili, že je problematické vymenovať špecializovaných prokurátorov v jednotlivých krajinách, alebo podmieniť vymenovanie za prokurátora špecializáciou na trestné činy proti životnému prostrediu. Niektoré členské štáty okrem toho zdôraznili skutočnosť, že počet trestných činov proti životnému prostrediu nepostačuje na to, aby bolo možné požadovať špecializáciu v rámci súdnictva.

2.2.4. Štatistika

Ďalšou dôležitou otázkou je nedostatok štatistických údajov: Členským štátom bolo adresovaných 26 odporúčaní týkajúcich sa zlepšenia zberu údajov s cieľom získať jasnejší obraz o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Z týchto 26 odporúčaní:

- 8 odporúčaní sa vykonalo (30 % z celkového počtu),
- 11 odporúčaní sa čiastočne vykonalo alebo sa vykonávajú (42 % z celkového počtu) a
- 7 odporúčaní sa nevykonalo (27 % z celkového počtu).

Je zrejmé, že v tejto oblasti majú členské štáty ťažkosti s dodržiavaním odporúčaní. Niektorým členským štátom sa podarilo zabezpečiť lepšiu výmenu informácií a zhromažďovanie informácií medzi príslušnými orgánmi v boji proti trestným činom proti životnému prostrediu a začleniť ich do jedného systému, alebo na tom pracujú. Okrem toho niektoré členské štáty uverejňujú svoje štatistiky o trestných činoch proti životnému prostrediu.

Z nadväzujúcich správ vyplýva, že hlavnou výzvou v tejto oblasti je vytvoriť integrovanú databázu zhromažďujúcu všetky vstupy od rôznych príslušných orgánov. Existujú technické problémy, ktoré komplikujú alebo znemožňujú prepojenie medzi existujúcimi databázami. Niekoľko členských štátov zdôraznilo aj skutočnosť, že nie je jasné, aký druh údajov sa presne očakáva.

2.2.5. Posilnenie rozpočtu a personálu určeného na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu

Ďalšou dôležitou otázkou pre hodnotiace tímy bola potreba vyčleniť finančné prostriedky osobitne určené na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu a posilniť personál príslušných orgánov. V tejto oblasti predložili experti 25 odporúčaní (7,5 % z celkového počtu odporúčaní).

Z týchto 25 odporúčaní:

- 15 odporúčaní sa vykonalo (60 % z celkového počtu),
- 3 odporúčaní sa vykonalo čiastočne alebo sa vykonáva (12 % z celkového počtu) a
- 7 odporúčaní sa nevykonalo (28 % z celkového počtu).

Viac ako polovica odporúčaní sa vykonala: niekoľko členských štátov prijalo zamestnancov v colných, policajných alebo environmentálnych agentúrach. Niektoré členské štáty okrem toho navýšili svoj rozpočet vyčlenený na súdnictvo a políciu.

Značný počet členských štátov sa však odporúčaniami nedokázal riadiť. Dôvodom sú ťažkosti pri hľadaní dodatočných finančných prostriedkov na prijímanie zamestnancov a ich pridelovanie do rozpočtu na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu. Pokiaľ ide o tento druhý bod, niektoré členské štáty majú aj právne problémy s pridelovaním finančných prostriedkov osobitne na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu.

2.2.6. Posilnenie strategického prístupu k boju proti trestným činom proti životnému prostrediu

Členským štátom sa predložilo 24 odporúčaní (7 %) s cieľom vypracovať jednotnú národnú environmentálnu stratégiu, stanoviť priority a zdroje na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu a vymedziť úlohy rôznych aktérov a ich spoluprácu v tejto oblasti.

Z týchto 24 odporúčaní:

- 17 odporúčaní sa vykonalo (70 % z celkového počtu),
- 6 odporúčaní sa vykonalo čiastočne alebo sa vykonáva (25 % z celkového počtu) a
- 1 odporúčanie sa nevykonalo (5 % z celkového počtu).

V tejto oblasti sa členské štáty vo veľkej miere riadili odporúčaniami odborníkov. V nadväzujúcich správach sa opisujú strategické dlhodobé plány, do ktorých sú zapojené príslušné vnútroštátne orgány alebo ministerstvá, ktoré sú zodpovedné za tieto orgány. V jednej nadväzujúcej správe sa dokonca uvádza, že sa vytvorí osobitné ministerstvo s vlastnou politikou v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu.

2.2.7. Posilnenie spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom

Spolupráca medzi verejným a súkromným sektorom zahŕňa niekoľko aspektov: spoluprácu medzi orgánmi verejnej moci a súkromnými spoločnosťami alebo mimovládnyimi organizáciami, ale aj verejnú kampaň a informovanosť o environmentálnych otázkach. V tejto oblasti sa vydalo 18 odporúčaní.

Z týchto 18 odporúčaní:

- 14 odporúčaní sa vykonalo (78 % z celkového počtu),
- 2 odporúčania sa vykonali čiastočne alebo sa vykonávajú (11 % z celkového počtu) a
- 2 odporúčania sa nevykonali (11 % z celkového počtu).

Takmer všetky členské štáty odporúčania splnili. Uviedli, že vo svojich akčných plánoch na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu zohľadnili informovanosť verejnosti. Okrem toho príslušné vnútroštátne orgány nadviazali kontakty so súkromným sektorom alebo mimovládnymi organizáciami s cieľom získať viac informácií a získať podporu pri svojich vyšetrovaníach.

2.2.8. Iné témy

Zvyšné odporúčania predstavujú približne tretinu celkového počtu odporúčaní pre členské štáty.

Niektoré z týchto odporúčaní súvisia s možnosťou posilnenia spolupráce so sieťami EÚ, ako je *Európska sieť pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva* (sieť IMPEL), *sieť na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu* (EnviCrimeNet), *Európska sieť prokurátorov pre životné prostredie* (ENPE) alebo *Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie* (EUFJE). Odporúčania boli prijaté dobre a členské štáty vymenovali odborníkov z praxe, aby sa k týmto sieťam pripojili alebo zlepšili svoje prepojenia s nimi.

Ďalšou dôležitou otázkou bolo zvýšenie počtu kontrol prepravy odpadu a kvality týchto kontrol. Takmer všetky odporúčania v tejto veci boli splnené. Členské štáty našli rôzne spôsoby, ako splniť svoje povinnosti: zvýšili počet zamestnancov v príslušných orgánoch a následne zvýšili počet kontrol alebo požiadali existujúce orgány o vykonanie dodatočných kontrol. Zaviedli aj spoločné inšpekcie, do ktorých boli zapojené rôzne príslušné orgány, ktoré umožňujú využitie kvality rôznych orgánov pri jednej kontrole. Okrem toho si vymieňajú osvedčené postupy niektorých príslušných orgánov s ostatnými.

Návrhy na lepšie prepojenie boja proti trestným činom proti životnému prostrediu s bojom proti hospodárskym trestným činom boli takmer úplne splnené. Členské štáty tak urobili vydaním nového zákona alebo vymedzením nových priorít v rámci príslušných orgánov. V rovnakom duchu, členské štáty, ktorým sa odporúčalo, aby tak urobili, zvýšili úroveň správnych pokút, vykonali legislatívne zmeny alebo vytvorili nové správne nástroje, ako sú napr. usmernenia pre príslušné orgány.

Problematickejšie boli odporúčania, v ktorých sa navrhovalo rozlišovanie medzi správnymi a trestnými sankciami. Niektoré členské štáty svoje právne predpisy revidovali alebo tak plánujú urobiť, iné členské štáty sa dospeli k záveru, že súčasné existujúce kritériá sú na toto rozlíšenie dostatočné.

Ďalšia dôležitá téma bola spojená s vytvorením systému analýzy rizík. Spomedzi členských štátov, ktorým sa odporúčalo, aby tak urobili, sa len niekoľkým členským štátom podarilo vykonať ho do 18 mesiacov určených na nadväzujúce opatrenia. Iné členské štáty potrebujú viac času, čo je pochopiteľné v prípade vytvárania novej platformy alebo postupného zavádzania.

3. ZÁVER

Vzhľadom na počet vykonaných odporúčaní vrátane odporúčaní, ktoré sa vykonali čiastočne alebo sa vykonávajú, považovali členské štáty odporúčania hodnotiacich tímov v príslušnej správe o krajine za relevantné z hľadiska boja proti trestným činom proti životnému prostrediu.

Mal by sa uviesť odkaz na prebiehajúce rokovania o návrhu *smernice o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorou sa nahrádza smernica 2008/99/ES*⁹. Cieľom návrhu je zlepšiť právny rámec EÚ v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu a zvýšiť jeho presnosť, právnu istotu a účinnosť. Týmto opatreniami sa zlepší rámec na podporu kľúčovej práce odborníkov v oblasti boja proti trestnej činnosti, ako sú inšpektori, policajti, prokurátori a sudcovia.

Vzhľadom na legislatívny proces sa v rámci ôsmeho kola vzájomných hodnotení neplánujú žiadne ďalšie nadväzujúce kroky.

⁹ COM(2021) 851 final.